

KUTSESTANDARD

Grimmikunstnik, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Grimmikunstniku 6. taseme kutsestandard on tööturu nõudmistele vastavate koolituskavade ja õppeprogrammide koostamise ning isikute kompetentsuse hindamise alus.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Grimmikunstnik, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Grimmikunstnik töötab teatrites, kontserdiorganisatsioonides, filmistuudiotēs, tsirkuses, meedias, salongides ja mujal.

Grimmikunstnik teeb mitmesuguseid kaunistavaid ja korrigeerivaid jumestusi ning rolligrimme ja loob, valmistab, värvib ja eemaldab rolli toetavaid ruumilisi/proteesgrimme. Viimistleb juukseid ja näo karvu ning teeb mitmesuguseid karvtöid (näit vuntsid, habemed, kulmud, parukad - postiche).

Grimmikunstnik tunneb erinevates valdkondades töötamise nõudeid (teater, meedia jne).

Oma töös pöörab ta tähelepanu rollile, kultuurile, ajaloole, stiilile, ajale, kohale jm.

Grimmikunstniku töö eeldab koostööd kostüümikunstniku, artisti, lavastaja ja teiste töötajatega. Grimmikunstniku töö tulemus on isiku visuaalse välimuse rõhutamine, karakteri loomine ja rolli välise lahenduse teostamine.

Grimmikunstnik loob tervikliku visuaalse lahenduse (sh kõik karvlisandid) grimmikavanditele sündmuse (nt etendus, film, seriaal jm) raames. Kavandi loomisel suudab grimmikunstnik näha tervikpilti, läheneda tööle loominguliselt ja anda edasi visuaalset tervikut. Ta täiendab ennast pidevalt ja on kursis erialaste uuendustega. Oluline on omada teadmisi kunstiajaloo, värvi- ja stiilõpetusest. Meeskonnajuhi töös on oluline tervikliku visuaalse lahenduse korrektne ja mõistetav edasiandmine meeskonnale ning meeskonna motiveerimine ja tööülesannete mõistlik delegeerimine.

A.2 Tööosad

- A.2.1 Ettevalmistumine karakteri loomiseks.
- A.2.2 Jumestus- ja grimeerimistoodete nahale kandmine ja eemaldamine.
- A.2.3 Visuaali loomine.
- A.2.4 Suhtlemine.
- A.2.5 Klienditeenindus.
- A.2.6 Juhtimine ja meeskonnatöö.
- A.2.7 Grimmikunstniku kutseline tegutsemine ja käitumine.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Grimmikunstnik võib töötada ilusalongis, kosmeetikakauplustes, teatris, televisioonis ja mujal.

Töö on vahelduva iseloomuga ja toimub graafiku alusel.

Grimmikunstniku töös kasutatavad ained võivad põhjustada allergiat. Takistuseks grimmikunstnikuna töötamisele võib olla värvipimedus.

A.4 Töövahendid

Jumestamis- ja grimeerimistooted ja -vahendid ning karvtööde ja proteesgrimmi valmistamise vahendid.

Kontoritehnika.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Kutse eeldab suhtlemisvalmidust, koostöövõimet ja korrektsust ning diskreetsust, loovust, head värvitunnetust, meeskonnatöö võimet, pingetaluvust, valmisolekut ennast pidevalt täiendada.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Üldjuhul on grimmikunstnikul keskharidus, ta on läbinud erialase täiendkoolituse ja omab töökogemust.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Grimmikunstnik.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.

B.2 Kompetentsid

B.2.1 Ettevalmistumine karakteri loomiseks

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. Tutvub stsenaariumi, eelarve ja võimalusel kostüümikavanditega, tehes koostööd kostüümikunstniku, lavastaja ja teiste asjasse puutuvatega (nt valguskunstnik, näitleja jt). Eelnevast lähtudes loob karakteri visuaalse lahenduse, arvestades stiili, ajastut jm, ning valmistab kavandi.
2. Valib ja soetab materjalid ja vahendid vastavalt eelarvele või kulukalkulatsioonile ning korraldab vajalike proteeside ja/või karvlisandite valmistamise. Kontrollib tehtud töid, vajadusel parandab. Loob ja koostab grimmimanuaali, mida vajadusel täiendab või muudab.
3. Selgitab välja grimeerimise eesmärgi ja valmistab kavandist või etenduse passist lähtudes ette vajalikud lisandid (nt parukad, vuntsid, ninad, kiilakamütsid jm). Vajadusel juhendab töid ja vastutab nende tulemuse eest. Valib grimeerimiseks sobivad tooted, lähtudes kliendi näonaha tüübist, seisukorrast ja kliendi east, naha värvi alatoonist ja grimeerimise eesmärgist. Arvestab võimalike allergeenidega toodetes ja vahendites.
4. Lähtudes rollilahendusest selgitab välja grimmi eesmärgi ja võimalikud allergiad (nt vaha, pintslikarvade jm vastu). Kasutab sobivaid suhtlemistehnikaid ja arvestab võimalusel kliendi soovidega. Tutvub visuaalselt kliendi näo anatoomiliste omadustega, lähtudes näo proportsioonist, nahatüübist ja east, arvestades füüsilist tervikut.
5. Valmistab kliendi ette, kaitseb kliendi riided meigilina, vajadusel kinnitab juuksed ja modelleerib kulmud ning kasutab spetsiaalseid naha pingutamiseks mõeldud teipe.
6. Valib grimeerimiseks sobivad tooted, lähtudes grimmi eesmärgist ja arvestades kliendi näonaha tüüpi ja seisukorda. Arvestab võimalike allergeenidega toodetes ja vahendites.
7. Puhastab kliendi näonaha sobivate toodete (nt toonik, näopiim, silmameigi eemaldaja jm) ja vahenditega (nt vatitikud, vatipadjad jm). Vajadusel kannab näonahale kreemid, grimmi ja näonahka kaitsvad vahendid jm sõltuvalt grimeerimise eesmärgist.

Teadmised:

- 1) näoanatomia (lihased, luustik jm);
- 2) soengu- ja kostüümiajalugu (sh rahvuslikud eripärad);
- 3) näonahatüübid;
- 4) karakterit mõjutavad tegurid (isikupära, tervis, vanus, ajastu, keskkond jm).

B.2.2 Jumestus- ja grimeerimistoodete nahale kandmine ja eemaldamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. Testib toodete sobivust kliendi näonahale (vajadusel ühtlustab dekoltee, kaela, kõrvad ja käed jm), kannab meigipõhja näonahale ja modelleerib. Kasutab mitmesuguseid tooteid (nt vee, õli, silikooni ja vaha baasil jumestuskreemid, aerograafvärvid, HD-tooted, mineraal- või kompaktpuudrid) ja vahendeid ning tehnikaid (nt švamm, pintsel, aerograaf, palett, spaatel jm). Vajadusel kasutab neutralisaatoreid, valgustpeegeldavaid tooteid, varju- ja peitevärve. Kinnitab grimmipõhja, kasutades tolmpuudrit. Lähtub oma töös grimeerimise eesmärgist (nt televõtted, lavavalgus, kaugus publikust, jumestuse intensiivsus jm).

2. Modelleerib ja vajadusel kannab pöseruuzi nahale. Valib kliendi nahatüübile ja eale sobiva pöseruuzi ja varjuvärvid, kasutades sobivaid vahendeid (nt käed, pintsel, švamm, kompakt-, mineraal-, kreemvärvid jm). Lähtub oma töös grimmi eesmärgist, sh fotosessioon, televisioon, moesessioon (nt lavavalgus, kaugus publikust, jumestuse intensiivsus jm).
3. Jumestab silmi ja modelleerib, lähtudes karakterist ja grimmimanuaalist ja kasutades sobivaid vahendeid (nt pintsleid, aplikaatorid jne), tooteid (nt silmapliiats, silmalainer, aerograaftooted, kompaktvärvid, kreemvärvid, veepõhjalised värvid jne), tehnikaid (nt manuaalselt jm) ja lisandeid (nt kivikesed, šabloonid jm).
4. Modelleerib huuled, lähtudes jumestuse eesmärgist ja/või karakterist ning valib sellest tulenevalt sobivad vahendid ja tooted (nt huulepliats, huulepintsel, huulevärv, huulelähke jne), kasutab vajadusel valgusevarju värve. Vajadusel fikseerib huulevärvi, lähtudes eesmärgist (nt pruudi jumestus, päevajumestus, õhtujumestus jm).
5. Jumestab ripsmed ja kulnud vastavalt jumestamise/grimeerimise eesmärgile, kasutades sobivaid tooteid (nt kulmupliiats, lainer, kompaktvärvid, ripsmetušid jm), sh peidab kulnud (liimi, seebi, vahaga). Kinnitab kunstripsmed, ribaripsmed, ripsmetutikud. Vajadusel koolutab ripsmed, kasutades sobivaid vahendeid (nt ripsmepintsel, koolutaja, spiraalhari jm). Lähtub oma töös jumestuse/grimeerimise eesmärgist, sh fotosessioon, televisioon, moesessioon (nt lavavalgus, kaugus publikust, jumestuse intensiivsus jm). Lähtub oma tegevuses jumestuse/grimeerimise eesmärgist ja/või karakterist ning vajadusel grimmikavandist.
6. Korrigeerib või taastab soengu, hindab oma tööd ja vajadusel viimistleb (sh kliendi käsi, kõrvu, dekolteed jm). Vajadusel fikseerib jumestuse ja/või grimmi, kasutades sobivaid tooteid (nt spetsiaalne grimmi säilitav toode grimmi värskendamiseks jm) ja tehnikaid.
7. Lähtudes grimmikavandist või karakterist valmistab ette paruka ja teeb parukale soengu. Kinnitab kliendi juuksed (nt sõrmelokid, punutis, pehme krunn, võrk, juuksesukk, parukapael jm) ja paneb talle paruka pähe, kasutades selleks sobivaid vahendeid ja tehnikaid (nt liimimine, klambrid, vedrud jm). Pärast paruka paigaldamist viimistleb ja fikseerib soengu. Valmistab vajalikud juukselisandid, kasutades sobivaid vahendeid, materjale ja tehnikaid. Vajadusel kinnitab juukselisandid, kasutades selleks sobivaid tehnikaid ja mitmesuguseid kinnituspõlde (nt punumistehnika, liimimine, sõlmimine jm).
8. Lakib kliendi küüned, vajadusel kinnitab teipidega kunstküüned, lähtudes jumestuse ja/või grimmi eesmärgist või karakterist.
9. Teeb stiliseeritud (nt 20. aastate grimm ülekantuna tänapäeva jm) või rahvusteamalise grimm (nt geiša, india, egiptuse jm grimm), lähtudes jumestuse/grimmi eesmärgist ja kasutades sobivaid vahendeid ja tehnikaid ning aksessuaare. Kasutab erinevaid karvlisandeid, näoprotese, spetsiaalseid teipe naha pingutamiseks jm, lähtudes grimmikavandist või karakteri eesmärgist.
10. Tagab jumestuse ja/või grimmi eemaldamise, kasutades spetsiaalseid eemaldamisvahendeid, lähtudes tehtud jumestusest ja/või grimmist (nt veekindla ripsmetuši eemaldamise vahend, vatipadjad, toonik, puhastuspiim, vaseliin, liimieemaldusvahend jm). Eemaldab jumestuse ja/või grimmi ise või kokkuleppel kliendiga annab talle juhised ja vajadusel sobivad eemaldamisvahendid (nt televisioonis, teatris, fotosessioonil, moe-show'l jm).
11. Allergilise reaktsiooni ilmnemisel eemaldab võimaliku allergiatekitaja, vajadusel korraldab esmaabi andmise.

Teadmised:

- 1) valgusõpetus algtasemel;
- 2) nahahaigused;
- 3) ainekeemia, sh toote koostis, pH-skaala;
- 4) värviring, värvioõpetus;
- 5) näoanatomia;
- 6) vinüül plastikust, silikoonist või vahust lisandid;
- 7) jumestuse/grimeerimise, soengu ja kostüümi ajalugu;
- 8) jumestamise/grimeerimise stiilid: päevajumestus, õhtujumestus, pruudijumestus, prillikandja jumestus, fotojumestus/grimm (dokument, mälestus, reklaam, moefoto, ajakirjafoto, trendifoto), telejumestus/grimm, glamuurne jumestus, fantaasiajumestus/grimm, eaka daami jumestus, korrigeeriv jumestus (sh käte jumestus).

B.2.3 Visuaali loomine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. Koostöös meeskonnaga selgitab välja osaliste (stilist, fotograaf jt) nägemuse toimuva sündmuse kohta. Lepib kokku sündmuse teema, tehnilised võimalused ja grimmi/grimeerimise (vajadusel ka karvtööd) eelarve.
2. Loob grimmi tervikkavandi ja tutvustab seda meeskonnale. Kavandi loomisel lähtub eelnevalt kokkulepitud sündmuse teemast, tehnilistest võimalustest (nt valgus, kompositsioon, temperatuur, tuulemasin) ja eelarvest.
3. Planeerib grimeerimise ajagraafiku ja koostab vajadusel meeskonna, lähtudes töömahust ja ajapiirangust. Vastutab eelarves püsimise ja grimeerimise lõpliku tulemuse eest.

B.2.4 Suhtlemine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Toetab teisi ning näitab suheldes üles respekti ja hoolivust. 2. Loob head suhted klientide ja kolleegidega. 3. Esitleb ja põhjendab enda ja meeskonna ideid. 4. Tuleb toime konfliktidega. 5. Kasutab oma töös riigikeelt tasemel B2.	
Teadmised: 1) organisatsioonikäitumine.	
B.2.5 Klienditeenindus	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Enne teenuse osutamist ja kliendiga suhtlemist valmistab töökoha ette ja varub piisavalt aega (soovitavalt 15 minutit) ka enda emotsionaalseks ja füüsiliseks ettevalmistamiseks. 2. Kliendi/näitleja saabumisel jätab positiivse esmamulje, käitudes viisakalt, sõbralikult ja tolerantset. Loob privaatse, turvalise ja mugava õhkkonna. 3. Keeldub töö tegemisest kui klient käitub ebaadekvaatselt ja teavitab sellest töö tellijat. 4. Suhtleb professionaalselt, viisakalt ja siiralt, olles salliv ja tolerantne. Kuulab klienti ja hoiab teabe konfidentsiaalsust, lähtub kutse-eetikast. 5. Käitub teenindussituatsioonides adekvaatselt ja loovalt, taandab negatiivsed emotsioonid ja kohaneb kiiresti mitmesuguste olukordadega. Ei kaota enesevalitsust ja kontrollib oma kehakeelt. 6. Teenindades klienti annab ülevaate jumestamise või grimeerimise käigust. 7. Teeb tehtud töödest ülevaate ja vajadusel esitab selle vastutavale isikule või töö tellijale (kunstnik, fotograaf, lavastaja, režissöör jm). 8. Tööks ettevalmistusi tehes lähtub hügieeninõuetest ja eriala eetikast (riietus, juuksed, küüned, hügieen).	
B.2.6 Juhtimine ja meeskonnatöö	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Kohaneb meeskonnaga ja loob meeskonnavaimu. 2. Juhendab ja abistab töötajaid tekkinud küsimuste ja probleemide lahendamisel vastavalt oma pädevusele ning organisatsioonis kehtestatud korrale. 3. Teeb ettepanekuid töö kvaliteedi parandamiseks vastavalt organisatsioonis kehtestatud korrale. 4. Organiseerib vajadusel väljaõpet ja tutvustab jumestus-/grimmimeeskonnale tehnikaid ja materjale. 5. Peab kinni eelarvest ja peab arvestust sündmustegevuses olevate varade (tööriistad, -seadmed, -vahendid) haldamise ja kasutamise üle. Valib välja vajalikud tooted ja teeb ettepaneku nende soetamiseks, lähtudes eelarvest. 6. Vastutab jumestusvarustuse komplekteerimise eest, sh väljasõitudel ning ringreisidel.	
B.2.7 Grimmikunstniku kutseline tegutsemine/käitumine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Töötab välja uusi kavandeid. 2. Arendab tööalaseid teadmisi läbi pideva professionaalse arengu. 3. Töötab hästi situatsioonides, mis nõuavad avatust uute ideede ja kogemuste suhtes. Otsib õppimisvõimalusi. Läheneb olukordade ja probleemide lahendamisele innovaatiliselt ja loovalt. 4. Reageerib ootamatutele olukordadele adekvaatselt. 5. Reageerib ja kohaneb hästi muutustega. Talub pinget ja tuleb hästi toime tagasilöökidega. 6. Analüüsib ebaõnnestumisi ja oskab eksimustest õppida. 7. Talub ebamääraseid olukordi ja situatioone ning oskab ära kasutada neist tulenevaid positiivseid võimalusi. 8. Arvestab protsesside ja tegevuste finantsilist poolt. 9. Suhtub kriitikasse mõistvalt ja suudab sellest õppida. 10. Määratleb isiklikud arengustrateegiad, mis on vajalikud karjäärieesmärkide saavutamiseks. Kasutab ära arengu- ja koolitusvõimalused. 11. Võtab vastutuse projektide, tegude ja inimeste eest. 12. Langetab kiireid ja selgeid otsuseid ka mittetäieliku info alusel (ka riskid ja riskantsed otsused). 13. Järgib tööeeskirju ja ohutusnõudeid.	

C-osa **ÜLDTEAVE JA LISAD**

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-23092014-03/4k
2. Kutsestandardi koostajad	Tiina Leesik, GrimmiGrupp OÜ Aimi Etverk, SA Nuku Taimi Lume, Rahvusooper Estonia Margit Müürisepp, kutseõpetaja, jume- stuskunstnik Anu Konze, Linnateater Janika Olup, Grimmikool Liia Viitas, MTÜ Eesti Meigikunstnike Ühendus
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	21
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	23.09.2014
6. Kutsestandard kehtib kuni	31.10.2016
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2659 Loomingulised töötajad, mujal liigitamata
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Make-up Designer, level 6
Vene keeles	Гримёр
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	